

UZASADNIENIE

Decyzją z 26 lipca 2019 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. odmówił K. R. przyjęcia do podstawy wymiaru zasiłku chorobowego od 4 kwietnia do 7 lipca 2019 r. wynagrodzenia od grudnia 2018 r. do lutego 2019 r. w wymiarze pełnego etatu w kwocie 5000 zł brutto, odmówił przyjęcia do podstawy wymiaru zasiłku macierzyńskiego za okres urlopu macierzyńskiego od 8 lipca do 24 listopada 2019 r. oraz urlopu rodzicielskiego od 25 listopada 2019 r. do 5 lipca 2020 r. wynagrodzenia od grudnia 2018 r. do lutego 2019 r. w wymiarze pełnego etatu w kwocie 5000 zł, przyznał prawo do wypłaty zasiłku chorobowego od 3 kwietnia do 7 lipca 2019 r. w wysokości 100% podstawy wymiaru i przyjął do podstawy wymiaru zasiłku chorobowego od 4 kwietnia do 7 lipca 2019 r. wynagrodzenie w wymiarze pełnego etatu za grudzień w kwocie minimalnego wynagrodzenia 2100 zł brutto oraz za styczeń i za luty 2019 r. w kwocie 2250 zł brutto, przyznał prawo do wypłaty zasiłku macierzyńskiego za okres urlopu macierzyńskiego od 8 lipca 2019 r. do 24 listopada 2019 r. oraz urlopu rodzicielskiego od 25 listopada 2019 r. do 5 lipca 2020 r. w wysokości 80% podstawy wymiaru i przyjął do podstawy wymiaru zasiłku macierzyńskiego od 8 lipca do 24 listopada 2019 r. oraz urlopu rodzicielskiego od 25 listopada 2019 r. do 5 lipca 2020 r. wynagrodzenie w wymiarze pełnego etatu za grudzień 2018 r. w kwocie minimalnego wynagrodzenia 2100 brutto oraz za styczeń i luty 2019 r. w kwocie 2250 zł brutto.

W uzasadnieniu decyzji wskazano, że podstawę zasiłku chorobowego i macierzyńskiego przysługującego ubezpieczonemu będącemu pracownikiem stanowi przeciętne miesięczne wynagrodzenie za okres 12 miesięcy kalendarzowych poprzedzających miesiąc, w którym powstała niezdolność do pracy. Jeżeli niezdolność do pracy powstała przed upływem ww. okresu, podstawę wymiaru zasiłku chorobowego stanowi przeciętne miesięczne wynagrodzenie za pełne miesiące kalendarzowe. Wynagrodzenie, zgodnie z art. 3 pkt 3 ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, jest to przychód pracownika stanowiący podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia chorobowe, po odliczeniu potrąconych przez pracodawcę składek na ubezpieczenie. Zgodnie z art. 41 ust. 12 i 13 ustawy systemowej Zakład Ubezpieczeń Społecznych może kwestionować wysokość wynagrodzenia stanowiącego podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne, jeżeli okoliczności sprawy wskazują, że zostało ono wypłacone na podstawie umowy sprzecznej z prawem, zasadami współżycia społecznego lub zmierzają do obejścia prawa. Art. 86 ust. 2 systemowej ZUS jest uprawniony do wykonywania zadań i obowiązków w zakresie ubezpieczeń przez płatników składek. ZUS przeprowadził postępowanie wyjaśniające w przedmiocie zasadności zgłoszenia K. R. do ubezpieczeń oraz wysokość wynagrodzenia z tytułu umowy o pracę u płatnika Mały (...) A. P. (1). W wyniku kontroli decyzją z 16 lipca 2019 r., numer (...), obniżono podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne do wysokości minimalnego wynagrodzenia.

Odwołanie od powyższej decyzji wniosła K. R., zarzucając decyzji obrazę prawa materialnego, tj.

- art. 58 § 2 i 3 k.c. w zw. z art. 353¹ k.c. w zw. z art. 300 k.p. poprzez jego błędną wykładnię, skutkującą błędnym uznaniem, że umowa o pracę, jaką zawarła skarżąca K. R. z płatnikiem składek A. P. (1) w części dotyczącej wynagrodzenia uznać należy za nieważną, podczas gdy organ rentowy zupełnie zapomina w tej sytuacji o zasadzie swobody umów, która zezwalała adresatom zaskarżonej decyzji na swobodne ukształtowanie warunków zatrudnienia skarżącej, nadto praca jaką wykonywała skarżąca i odpowiadające tej pracy wynagrodzenie nie jest obwarowane żadnymi szczególnymi ograniczeniami prawnymi i odpowiadało szerokiemu zakresowi obowiązków skarżącej, które znacznie wykraczały poza typowy zakres obowiązków pracowników zatrudnianych na stanowisku specjalisty do spraw logistyki i zarządzania transportem,
- art. 83 ust. 1 pkt 3 ustawy systemowej w zw. z art. 3 pkt 3 w zw. z art. 36 ust. 1 i 2 w zw. z art. 45 ust. 1 w zw. z art. 47 ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa polegające na niewłaściwym zastosowaniu tych przepisów, co doprowadziło do błędnej odmowy przyjęcia do podstawy wymiaru zasiłku chorobowego od 4 kwietnia do 7 lipca 2019 r. wynagrodzenia od grudnia 2018 do lutego 2019 r. w wymiarze pełnego etatu 5000 zł, błędnej odmowy przyjęcia do podstawy wymiaru zasiłku macierzyńskiego oraz urlopu rodzicielskiego tożsamego wynagrodzenia, a co za tym idzie, do błędnego przyznania ubezpieczonej prawa

do wypłaty zasiłku chorobowego, macierzyńskiego oraz rodzicielskiego obliczonych od podstawy wymiaru jako wynagrodzenia najniższego krajowego.

Nadto skarżąca zarzuciła naruszenie przepisów postępowania, mające wpływ na treść zaskarżonej decyzji, tj. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dokonanie dowolnej oceny materiału dowodowego i dowolne przyjęcie, że:

- szeroki zakres obowiązków ubezpieczonej został sporządzony jedynie w celu uprawdopodobnienia wykonywania bardzo wielu czynności przez ubezpieczoną, które uzasadniałyby ustalenie tak rażąco wysokiego wynagrodzenia,
- ubezpieczona K. R. nie posiada żadnego doświadczenia w pracy na stanowisku specjalisty do spraw logistyki i zarządzania transportem, nie posiada także wiedzy i doświadczenia do wykonywania takich czynności jak kontrola wewnętrzna majątku firmy, gospodarki finansowej, czy sporządzania deklaracji podatkowych,
- w firmie płatnika A. P. (1) nie istniała faktyczna potrzeba utworzenia tak szeroko pojętego stanowiska do spraw logistyki i zarządzania transportem,
- Pani A. P. (1) tworząc nowe stanowisko pracy była świadoma, że pani K. R. w krótkim czasie od zawarcia umowy stanie się niezdolna do pracy i ciężar wypłacania świadczeń z tytułu choroby i macierzyństwa ustalonej podstawy wymiaru składek spadnie na ZUS i w związku z tym nie będzie ponosiła żadnych kosztów, za czym przemawia także zawarcie umowy na czas określony do 31 sierpnia 2019 r.,
- strony postępowania porozumiały się w zakresie wyłącznie formalnej realizacji ustalonego zobowiązania, w części dotyczącej wysokości wynagrodzenia ubezpieczonego celem stworzenia pozorów i wywołania mylnego przekonania osób trzecich, w tym ZUS o rzeczywistej woli realizowania tego zobowiązania.

Nadto organowi zarzucono niedostatecznie wnikliwe przeprowadzenie postępowanie wyjaśniającego przez organ rentowy poprzez:

- ograniczenie się przy ustalaniu danych kontaktowych do świadka podanego przez płatnika składek – J. R. wyłącznie do sprawdzenia, czy taka osoba figuruje w Kompleksowym Informatycznym ZUS, pomimo że organ mógł chociażby pisemnie zwrócić się do firmy (...) Sp. z o.o. o udzielenie pisemnej informacji, czy taka osoba była w tej firmie zatrudniona w czasie, gdy ubezpieczona wykonywała pracę na rzecz A. P. (1),
- zaniechanie zobowiązania ubezpieczonej bądź płatnika składek do przedłożenia innych dokumentów potwierdzających dane pojazdów wskazanych w zleceniu spedycyjnym przedłożonym przez ubezpieczoną i poprzestanie jedynie na odpowiedzi uzyskanej z systemu (...), który jest systemem zawodnym i niekompletnym.

Mając na uwadze powyższe ubezpieczona wniosła o przyznanie jej prawa do wypłaty zasiłku chorobowego od 4 kwietnia do 7 lipca 2019 r. w wysokości 100% podstawy wymiaru i przyjęcie do podstawy wymiaru zasiłku chorobowego we wskazanym okresie wynagrodzenia od grudnia 2018 r. do lutego 2019 r. w wymiarze pełnego etatu w kwocie 5000 zł brutto, a także zasiłku macierzyńskiego za okres zasiłku macierzyńskiego od 8 lipca 2019 r. do 24 listopada 2019 r. oraz urlopu rodzicielskiego od 25 listopada 2019 r. do 5 lipca 2019 r. w wysokości 80 % podstawy wymiaru i przyjęcia do podstawy wymiaru zasiłku macierzyńskiego oraz urlopu rodzicielskiego wynagrodzenia w wymiarze pełnego etatu w kwocie 5000 zł brutto. Ewentualnie ubezpieczona wniosła o uchylenie jej zaskarżonej decyzji w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania organowi. Nadto odwołująca wniosła o zasądzenie od organu rentowego na jej rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu odwołania wskazano, że decyzją numer (...) z 16 lipca 2019 r. organ rentowy stwierdził, że podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne K. R., podlegającej ubezpieczeniu jako pracownik u płatnika składek A. P. (1) od listopada 2018 r. wynosi 2100 zł. Od powyższej decyzji skarżąca również wniosła odwołanie. Wydanie rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie, przed zakończeniem sprawy dotyczącej decyzji (...) byłoby przedwczesne.

W odpowiedzi na odwołanie organ wniósł o oddalenie odwołania oraz o zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych.

W uzasadnieniu odwołania organ powołał się na okoliczności świadczące o tym, utworzenie nowego stanowiska pracy nie było podyktowane potrzebami pracodawcy, lecz umożliwieniem skorzystania przez ubezpieczoną ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych od ustalonej podstawy wymiaru, wypłacanych ze środków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Postanowieniem z 18 listopada 2019 r. Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie zawiesił niniejsze postępowanie.

Postanowieniem z 8 lipca 2021 r. postępowanie zostało podjęte.

W piśmie z 12 lipca 2021 r. ubezpieczona podtrzymała dotychczasowe stanowisko.

Sąd rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

20 listopada 2018 r. A. P. (2) zawarła z K. R. umowę o pracę za wynagrodzeniem 5000 zł brutto miesięcznie. Umowa została zawarta do 31 sierpnia 2019 r.

Bezsporne.

K. R. pozostawała niezdolna do pracy w związku z ciążą w okresach od 29 marca 2019 r. do 25 kwietnia 2019 r., od 26 kwietnia do 16 maja 2019 r., od 16 do 21 maja 2019 r. od 22 do 27 maja 2019 r. od 18 maja do 14 czerwca 2019 r., od 17 czerwca do 15 lipca 2019 r. W dniu (...) urodziła dziecko. We wniosku z 18 lipca 2019 r. K. R. wniosła o przyznanie zasiłku za okres urlopu macierzyńskiego i bezpośrednio po nim, zasiłku za okres urlopu rodzicielskiego w wymiarze 32 tygodni.

Dowód:

- zaświadczenia lekarskie – k. k. 24-29 akt ZUS,
- odpis skrócony aktu urodzenia L. S. – k. 30 akt ZUS,
- wniosek – k. 31 -33 akt ZUS.

Decyzją z 16 lipca 2019 r. numer (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. stwierdził, że podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne K. R., podlegającej ubezpieczeniom jako pracownik, u płatnika składek A. P. (1) od listopada 2018 r. wynosi 2100 zł.

Dowód: decyzja z 16 lipca 2019 r. – k. 18-23 akt ZUS.

Wyrokiem z 7 października 2020 r. w sprawie (...) Sąd Okręgowy w Szczecinie zmienił decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. z 16 lipca 2019 r., numer (...) w ten sposób, że ustalił, że podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne K. R., podlegającej ubezpieczeniom jako pracownik u płatnika składek A. P. (1), od miesiąca listopada 2018 r wynosi 5000 zł. Wyrok jest prawomocny.

Dowód: wyrok Sądu Okręgowego w Szczecinie – k. 89 akt (...).

Sąd rejonowy zważył, co następuje:

Odwołanie zasługiwało na uwzględnienie.

W niniejszej sprawie nie było przedmiotem sporu, że ubezpieczonej K. R. przysługuje zasiłek chorobowy w związku z ciążą oraz zasiłek za okres urlopu macierzyńskiego i rodzicielskiego. Sporna między stronami była natomiast podstawa wymiaru świadczenia.

Zgodnie z art. 36 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1133) podstawę wymiaru zasiłku chorobowego przysługującego ubezpieczonemu będącemu pracownikiem stanowi przeciętne miesięczne wynagrodzenie wypłacone za okres 12 miesięcy kalendarzowych poprzedzających miesiąc, w którym powstała niezdolność do pracy. Stosownie do art. 36 ust. 2 jeżeli niezdolność do pracy powstała przed upływem okresu, o którym mowa w ust. 1, podstawę wymiaru zasiłku chorobowego stanowi przeciętne miesięczne wynagrodzenie za pełne miesiące kalendarzowe ubezpieczenia. Zgodnie z art. 42 przepisy m.in. art. 36 stosuje się odpowiednio przy ustalaniu podstawy wymiaru zasiłku macierzyńskiego i zasiłku opiekuńczego.

W okolicznościach niniejszej sprawy pełne miesiące kalendarzowe ubezpieczenia K. R. stanowił grudzień 2018 r. oraz styczeń i luty 2020 r., wobec czego organ prawidłowo do obliczenia podstawę wymiaru przyjął wynagrodzenie za wskazany okres. Stosownie do art. 38 ust. 1 ustawy przeciętne miesięczne wynagrodzenie stanowiące podstawę wymiaru zasiłku chorobowego ustala się przez podzielenie wynagrodzenia osiągniętego przez ubezpieczonego będącego pracownikiem za okres, o którym mowa w art. 36 ust. 1 i 2, przez liczbę miesięcy, w których wynagrodzenie to zostało osiągnięte.

W okolicznościach niniejszej sprawy ZUS skorzystał z przysługującej mu na podstawie art. 41 ust. 13 Ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 423 z późn. zm.) kompetencji do zweryfikowania informacji przekazanej przez płatnika składek, skutkiem czego był wydanie decyzji o numerze (...) z 16 lipca 2019 r. stwierdzającej, że podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne K. R., podlegającej ubezpieczeniom jako pracownik, u płatnika składek A. P. (1) od listopada 2018 r. wynosi 2100 zł. Decyzja ta została zaskarżona przez ubezpieczoną i w wyniku odwołania Sąd Okręgowy w Szczecinie zmienił tę decyzję w ten sposób, że ustalił, że podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne K. R., podlegającą ubezpieczeniom jako pracownik u płatnika składek A. P. (1) od miesiąca listopada 2018 r wynosi 5000 zł. Orzeczenie to jest prawomocne.

Zgodnie z art. 355 § 1 k.p.c. orzeczenie prawomocne wiąże nie tylko strony i sąd który je wydał, lecz również inne sądy oraz inne organy państwowe i organy administracji publicznej, a w wypadkach w ustawie przewidzianych także inne osoby. Wielokrotnie w swoich wyrokach Sąd Najwyższy wskazywał, iż w art. 365 k.p.c. ustawodawca ustanowił regułę związania prawomocnym orzeczeniem strony, sądu, który je wydał, oraz innych sądów, organów państwowych i organów administracji publicznej, a w wypadkach w ustawie przewidzianych także inne osoby. Orzeczenie uzyskuje moc wiążącą z chwilą uprawomocnienia się, a zatem z chwilą definitywnego zakończenia postępowania. W kolejnym postępowaniu, w którym pojawia się dana kwestia, nie podlega ona już ponownemu badaniu. Związanie orzeczeniem oznacza niedopuszczalność przeprowadzenia postępowania dowodowego w tej kwestii, nie tylko zaś dokonywania ustaleń sprzecznych (por. wyrok SN z 4.03.2008 r., IV CSK 441/07, LEX nr 376385, wyrok SN z 28.03.2006 r., I UK 213/05, LEX nr 277891.). Istota mocy wiążącej prawomocnego orzeczenia sądu wyraża się w tym, że także inne sądy, inne organy państwowe, a w przypadkach przewidzianych w ustawie także inne osoby muszą brać pod uwagę fakt istnienia i treść prawomocnego orzeczenia sądu. Wynikający z niej stan związania według poglądów, jakie ukształtowało piśmiennictwo i judykatura przedmiotu, ograniczony jest jednak, co do zasady, tylko do rozstrzygnięcia zawartego w sentencji orzeczenia i nie obejmuje jego motywów (Wyrok SN z 13.01.2000 r., II CKN 655/98, LEX nr 51062).

Mając na względzie powyższe, sąd w niniejszej sprawie był związany rozstrzygnięciem Sądu Okręgowego w zakresie ustalenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne K. R., podlegającej ubezpieczeniom jako pracownik u płatnika składek A. P. (1) i nie mógł w tym zakresie czynić własnych ustaleń faktycznych. Wobec tego, że podstawa wymiaru składek została przez Sąd Okręgowy ustalona na kwotę wskazaną w umowie o pracę, tj. na kwotę 5000 zł

brutto miesięcznie, to tę podstawę należało przyjąć jako podstawę wymiaru zasiłku chorobowego, macierzyńskiego i rodzicielskiego.

Mając na uwadze wszystko powyższe, Sąd, w oparciu o art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję w przedmiocie zasiłku chorobowego, rodzicielskiego i macierzyńskiego należnego K. R. w ten sposób, że jako podstawę wymiaru tych świadczeń przyjął kwotę 5000 zł.

O kosztach postępowania sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 k.p.c., stosując zasadę odpowiedzialności za wynik procesu. Organ w całości przegrał postępowanie, wobec czego winien zwrócić odwołującej się poniesione przez nią koszty procesu, na które złożyło się wynagrodzenie adwokata reprezentującego ubezpieczoną, ustalone na podstawie § 9 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. poz. 1800 z późn. zm.).

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)

3. (...)

(...)